

Leven is...

Gids voor de gidsen 3

LEVEN IS...

GIDS VOOR DE GIDSEN 3

Colofon

Follow Up! biedt een complete leeromgeving.

Naast dit boek is er voor de catecheten een Gids en een Toolbox.

Follow Up! wordt gerealiseerd door Kerkpunt en Buijten & Schipperheijn *Motief*

ISBN 978-94-6369-214-4 (Journal 3 Leven is...)

ISBN 978-94-6369-215-1 (Gids 3 Leven is...)

ISBN 978-94-6369-155-0 (Toolbox)

Auteurs: José Korsaan en Corjan Matsinger

Vormgeving: Theresia Koelewijn

© 2022 Buijten & Schipperheijn *Motief*, Amsterdam. Behoudens uitzonderingen krachtens de Auteurswet van 1912 mag niets uit deze uitgave worden verveelvoudigd, opgeslagen of openbaar gemaakt, op welke wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgevers. Voor het maken van kopieën uit deze uitgave, ook voor zover toegestaan door de Auteurswet, zijn vergoedingen verschuldigd. Voor betaling van vergoedingen en voor toestemming voor het overnemen van gedeelten in bloemlezingen, readers en andere compilatiewerken wende men zich tot de uitgevers.

Inhoud

Inleiding Follow Up! 7

Meeting 1 **STILTE VOOR DE STORM?** 13

Meeting 2 **GOD ZOEKT JOU** 20

Meeting 3 **JEZUS EN DE WET** 26

Meeting 4 **ZET GOD CENTRAAL** 32

Meeting 5 **TIJD VOOR EEN PITSTOP** 37

Meeting 6 **RESPECT VOOR JE OUDERS** 43

Meeting 7 **HET GOEDE LEVEN** 49

Meeting 8 **VREUGDE VAN DE WET** 54

Meeting 9 **IK BEN IEMAND** 60

Meeting 10 **IK WIL IETS** 67

Meeting 11 **IK KAN IETS** 72

Meeting 12 **IK BEN ANDERS** 78

Meeting 13 **KLAGEN IS OKÉ** 83

Meeting 14 **TWIJFEL IS OKÉ** 87

Meeting 15 **VERDRIET IS OKÉ** 92

Meeting 16 **BOOS IS OKÉ** 98

Meeting 17 **WAAROM ZOU IK NAAR DE KERK?** 103

Meeting 18 **BOUWEN AAN GODS KERK** 108

Meeting 19 **DOOP EN AVONDMAAL** 113

Meeting 20 **SAMIEN** 120

LIJST HEIDELBERGSE CATECHISMUS 124

Inleiding

FOLLOW UP!

In gesprek met jongeren

Follow Up! is een methode die jongeren aan het denken zet over hun leven, wie God is en wat ze geloven. Dat de methode jongeren aanspreekt, komt door de werkvormen en onderwerpen, die aansluiten bij waar jongeren op dat moment mee bezig zijn in hun leven. De opdrachten zijn gevarieerd en leuk én ze bieden diepgang. *Follow Up!* kan gebruikt worden in de breedte van de protestantse kerken en wordt al gebruikt in PKN-gemeenten, gereformeerde kerken en evangelische kerken.

Contact, diepgang en lekker gek!

- *Ontwikkeling* – Tieners van twaalf en dertien jaar maken een enorme ontwikkeling mee: de overgang naar het middelbaar onderwijs, hun lichamelijke ontwikkeling, het zoeken naar wie ze zijn ook ten opzichte van hun ouders. Ze zitten zo écht tussen kind en volwassene in. Daarbij ontwikkelt de ene tiener zich sneller dan de ander.
- *Niveau* – Kenmerkend voor een tienergroep in een kerk is dat alle niveaus bij elkaar komen. Van een vwo-leerling tot een tiener in het praktijkonderwijs. Ja, dat kan soms lastig zijn! Want krijgt elke tiener wel de aandacht die hij of zij nodig heeft? Tegelijk kan het prachtig zijn om elkaar aan te vullen: de een is superdruk én behulpzaam, terwijl een ander zachtjes een antwoord in het oor van iemand anders fluistert. Een derde leeft pas op bij stevige discussies.
- *Leuk én leren* – Tieners zijn gemotiveerd om te komen als het én gezellig én leerzaam is. De inhoud van de programma's van *Follow Up!* zijn gericht op deze beide pijlers. De opdrachten zijn soms ongelooflijk humoristisch en vrolijk. Op andere momenten staat de tedere aandacht voor elkaar centraal, met daarbij altijd een duidelijke link naar de Bijbel. Dát is de kracht van *Follow Up!*

Je bent een gids

We spreken jou, als leider|predikant|mentor van de jeugdgroep aan als *gids*. Een gids kan niet zonder een groep mensen. Je hebt de jongeren nodig in de reis die je met hen maakt.

Als gids heb je ervaring in het geloof. Je kent de ups en downs vanuit je eigen leven. Maar ook als volwassene weet je niet altijd alles. Het is prima als je zelf nog op zoek bent in je (geloofs)leven, deel dat vooral met de jongeren. Dat is iets waar ze enorm veel aan kunnen hebben. Het maakt dat je geloofwaardig en betrouwbaar bent. Een jongere heeft het nodig om te leren van iemand die levensechte verhalen vertelt.

Zorg ervoor dat je de tieners echt leert kennen. Relatie gaat in veel gevallen voor prestatie. Wees oprecht geïnteresseerd in de dingen die de tieners meemaken op school, via social media, thuis of tijdens het sporten.

Het mooie is dat jij, net als Mozes, slechts de weg hoeft te volgen die God jou wijst! Dat betekent in de praktijk: laat je verrassen door de dingen die je (opnieuw) gaat ontdekken. Luister zonder oordeel naar de woorden die God in de Bijbel zegt. Bid voor de jongeren in je groep. Wees jezelf! Gods Geest is aanwezig in het proces waar je met de jongeren bent ingestapt. Hij zal je werk zegenen!

Diepgang in de gespreksgroepjes

- Denk goed na over wie je als eerste een vraag stelt. Wie opent met zijn reactie de weg zodat ook anderen iets durven te delen?
- Zorg ervoor dat jij als leider als laatste je mening geeft in de groep. Dit zorgt voor openheid bij anderen om hun antwoord, gedachte of mening te delen.
- Als er twee leiders zijn bij een gespreksgroepje, durf dan ietwat verschillende rollen te pakken. Laat de ene leider wat genuanceerder antwoorden, terwijl de ander de dingen meer zwart-wit durft te poneren. Welke dynamiek brengt dit spel in de groep?
- Durf door te vragen en betrek anderen bij het gesprek: 'Misschien weet jij ook een voorbeeld?'
- *Follow Up!* maakt bewust gebruik van diverse werkvormen in de gespreksgroepjes. We sluiten op deze manier aan bij de verschillende leerstijlen die de tieners hebben.

Gebruik van de gids voor de gidsen

De handleiding, de gids, die je nu in handen hebt, is de routekaart voor ongeveer een jaar. In de gids vind je twintig programma's die zijn opgebouwd uit vijf blokken (Geloven – Bijbel – God – Bidden – Kerk). Elke vierde meeting, de afsluiting van een thema, gaat in op een actueel onderwerp.

Een bijeenkomst met de tieners noemen we een meeting.

Journal voor de tieners

Elke tiener krijgt een mooi vormgegeven Journal. Hierin kunnen ze sommige opdrachten en spellen vinden. Ook staan in het Journal de Bijbelteksten die van belang zijn voor de bespreking. En natuurlijk kunnen ze hun (creatieve) uitspattingen in het Journal kwijt.

Toolbox

Bij *Follow Up!* hoort een Toolbox. Een doos met allerlei werkvormen die je kunt gebruiken bij besprekingen. In de doos zitten duurzame materialen. Ook vind je er een lijst met huis-tuin-en-keukenvoorwerpen die je zélf in de doos kunt stoppen.

Superleuk! Superhandig!

Opbouw van een meeting

Algemene tips voor een meeting

- *Locatie* – Bepaal van tevoren de locatie. Het voordeel van een huis-kamer is de gezelligheid en de persoonlijke omgeving. Een soos in de kerk geeft meer ruimte om ook actief met elkaar aan de slag te gaan. Mocht je in een zaal van de kerk zitten, maak de ruimte dan gezellig. De inrichting bepaalt voor een deel de veiligheid en sfeer.
- *Gebed* – Maak een keus op welk moment je wil bidden met de tieners. Doe je dit aan het begin van de bijeenkomst, aan het eind of op beide momenten? Wie bidt er? Maak je een rooster?
- *Consumpties* – Regel je zelf het drinken en koekjes of doen de tieners dit per toerbeurt?
- *Eigen materiaal* – Nemen jongeren zelf de Bijbel en hun Journal mee of bewaar je deze in een kast?
- *Duur van een meeting* – Een programma voor een meeting gaat uit van ongeveer een uur.
- *Ken je groep* – Je leert de tieners van de groep steeds beter kennen. Wie is snel en wil steeds meer weten? Wie houdt zich stil? Wie heeft extra uitleg nodig? Wie zit vaak alleen? Sluit aan op de (on)mogelijkheden van jouw groep. Een gouden tip vanaf de eerste ontmoeting: hou van jouw tieners!

Korte voorbereiding vooraf

- *Maak vooraf keuzes* – Lees het programma van de meeting goed door en kies welke opties je wel en niet gaat uitvoeren met de tieners. Wat past bij (het temperament van) je groep en bij jouzelf?
- *Benodigdheden* – Let op de benodigdheden en zorg ervoor dat je die op de dag van de bijeenkomst paraat hebt.
- *Eenvoudig en overzichtelijk* – De opbouw van een meeting is overzichtelijk en je vindt in de gids alle tips voor werkvormen, filmpjes en achtergrondinformatie. Zo is de voorbereiding eenvoudig en kost die niet veel tijd.

De meeting

Kern van de meeting

In twee of drie zinnen lees je wat het doel van de meeting is. Daarop kun je de focus leggen tijdens de meeting.

Bijbelteksten

- De Bijbelteksten die tijdens de meeting worden gebruikt staan uitgeschreven in de gids.
- We maken gebruik van de Bijbel in Gewone Taal, uitzonderingen in de NBV worden genoemd. Soms kiezen we daarvoor als de NBV meer recht doet aan de Bijbelse inhoud van een programma.
- Achter in de gids vind je een lijst met bruikbare zondagen uit de catechismus of artikelen uit belijdenissen die aansluiten bij het thema van een meeting.

Connect

Een tip voor een ontspannen start van de meeting.

Flashback

Een tip voor een korte terugkoppeling van het thema van de vorige meeting.

Countdown

Twee opties om op een leuke manier te starten met het thema in de leefwereld van de tieners.

Follow

Het thema krijgt inhoud en diepte door Bijbelteksten te bespreken. Ook hier staan diverse werkvormen bij, zodat de jongeren de Bijbel beter leren kennen en ontdekken wie God is.

Bij dit onderdeel vind je ook achtergrondinformatie over het thema en de Bijbelteksten.

Level Up

Hier vind je twee opties om de kern van de meeting te herhalen, te verdiepen en de link naar de praktijk te maken.

Challenge

De tieners krijgen een opdracht mee die ze in de loop van de week (meestal) in de groepsapp kunnen zetten.

Plug & Play

Een gezellige afsluiting, een spel, een filmpje om de energie na een meeting weer in balans te krijgen en de onderlinge band te versterken. Je kunt ook hier kiezen uit twee opties.

In de tussentijd

In de week na een meeting is het goed om contact met de groep te houden in de groepsapp. De meeste opdrachten van de challenge worden in de groepsapp geplaatst. Dit versterkt het groepsgevoel en je blijft betrokken bij je tieners.

Onderdeel van de serie – Leerplan

Dit is het derde deel van de herziening van *Follow Up!* Het maakt deel uit van een serie van zes delen. In de leeftijdscategorie twaalf tot dertien jaar zijn er twee delen. Voor veertien- en vijftienjarigen zijn er ook twee delen, net als voor de zestien- en zeventienjarigen.

Visie achter Follow Up!

- *Geloofsleren is een levenslang proces.* Je hebt je hele leven de tijd om te groeien in kennis, liefde en geloof. Belijdenis doen of je laten dopen is geen examen, geen moment waarop je alles moet weten wat je voor de rest van je christelijk leven nodig hebt. Daarom hoeven we in de tienertijd niet per se alle kennis erin te stampen die nodig is. Niet alles hoeft aan bod te komen. Het is vooral belangrijk dat het geloof van de tiener zich ontwikkelt, en niet op welk 'niveau' dit zit.
- *Geloofsleren staat nooit los van het leven.* God is de IK BEN, die aanwezig wil zijn in ons leven. Juist voor tieners is de verbinding met het eigen leven belangrijk. Zij zitten in een ontwikkelingsfase waarin ze veel met zichzelf bezig zijn. Daarom zoeken we nog nadrukkelijker de aansluiting bij hun leven. Waar we bij de oude boeken van *Follow Up!* de beweging maakten van de geloofsleer naar het leven, maken we nu de beweging van hun leven naar de geloofsleer.
- *Geloofsleren past niet in een hokje.* Jezus stelt het geloof van een kind als voorbeeld. Het gaat dus niet van een klein geloof als je jong bent naar een groot geloof als je volwassen bent. Wij hoeven de tieners het geloof niet te geven, dat kunnen we niet eens. We mogen hun geloof serieus nemen, op welke manier het zich ook manifesteert. We moeten ook hun twijfel serieus nemen als een gezonde ontwikkeling in hun geloofsleven die hen uiteindelijk helpt om zich het geloof eigen te maken.

- *Geloofsleren doe je samen.* Uit onderzoek blijkt dat tieners vooral veel leren van elkaar en dat het de band met de groep is die hen bij de kerk betrokken houdt. We willen daarom niet alleen aandacht hebben voor wat er van de leider naar de tiener gaat, maar juist ook voor de interactie tussen de tieners onderling.
- *Cyclische opbouw.* De methode heeft een cyclische structuur. Dat betekent dat onderwerpen meerdere malen aan bod komen (door de jaren heen), maar dan op een andere manier of vanuit een andere invalshoek. Een thema als bidden komt dus niet eens in de zes jaar ter sprake, maar meerdere keren. En steeds op een manier die op dat moment past bij de leeftijd en ontwikkelingsfase van de tieners. Zodat het geen saaie herhaling is, maar nieuwe inkijken biedt.

Meeting 1

STILTE VOOR DE STORM?

Kern van de meeting

De eerste 8 meetings van dit derde deel van *Follow Up!* gaan over het goede leven dat God voor ogen heeft in deze wereld. Het Joodse volk is in het bijzonder uitgekozen om een licht voor de wereld te zijn en het goede leven zichtbaar te maken voor de mensen. De Thora (Genesis t/m Deuteronomium) en in het bijzonder de 10 woorden (ook wel decaloog of 10 geboden genoemd) spelen hierin een belangrijke rol. De tieners ontdekken dat zij in het volgen van Jezus en het dienen van God veel kunnen leren van deze geboden en verboden.

In de eerste meeting zoomen we in op de indrukwekkende ontmoeting van de 12 stammen (Israël) met God. Het volk is bevrijd uit Egypte en onder leiding van Mozes onderweg naar het beloofde land.

- De tieners weten dat God een heilig God is die met respect benaderd dient te worden.
- De tieners realiseren zich dat God verlangt naar een relatie met mensen en actief naar wegen zoekt om dit mogelijk te maken.

Bijbelteksten

Exodus 19:16-17

Twee dagen later begon het vroeg in de ochtend te onweren. Er hing een donkere wolk boven de berg. En er werd hard op een trompet geblazen. De mensen in het kamp beefden van schrik. Mozes ging met het volk het kamp uit, naar God toe. Onder aan de berg bleven ze staan. Om de berg Sinai heen was allemaal rook. Want de Heer kwam uit de hemel naar beneden in een vuur. De rook ging omhoog, en de hele berg schudde. Het geluid van de trompet klonk steeds harder. Mozes sprak, en God antwoordde hem met een geweldig geluid. De Heer was nu op de top van de berg. Hij riep dat Mozes naar hem toe moest komen.

Toen klom Mozes de berg op.

Exodus 20:18-21

Het hele volk hoorde het geluid van de donder en van de trompet. Ze zagen de bliksem en de rokende berg. Ze beefden, gingen een eind achteruit en bleven op een afstand staan. Ze zeiden tegen Mozes: 'Als u tegen ons spreekt, zullen we luisteren. Maar God moet niet meer tegen ons spreken. Want dan zullen we sterven.'

Maar Mozes zei: 'Jullie hoeven niet bang te zijn. God is gekomen om te zien of jullie hem vertrouwen. Hij wil dat jullie eerbied voor hem hebben. Want dan zullen jullie doen wat hij wil.'

Toen ging Mozes naar de donkere wolk toe waar God in aanwezig was. Het volk bleef op een afstand staan.

Exodus 33:18-20

Daarna zei Mozes: 'Laat mij toch zien wie u bent!' De Heer zei: 'Ik zal in stralend licht voor je langs gaan. Ik zal mijn naam roepen. Mijn naam betekent: Ik zal goed zijn voor wie ik goed wil zijn. Ik zal zorgen voor wie ik wil zorgen. Maar je zult mijn gezicht niet kunnen zien. Want geen mens kan blijven leven als hij mijn gezicht gezien heeft.'

Exodus 34:29

Mozes ging de berg Sinai af. Hij had de twee stenen platen met de tien regels bij zich. Zijn gezicht had een stralende glans, want hij had met de Heer gesproken. Maar Mozes wist niet dat zijn gezicht zo straalde.

Johannes 14:9

Jezus zei tegen hem: 'Filippus, ik ben al zo lang bij jullie. Ken je mij nog steeds niet? Jij zegt: "Laat ons de Vader zien." Maar als je mij gezien hebt, dan heb je ook de Vader gezien.'

Connect

TIJD: 10 MINUTEN

BENODIGDHEDEN: ZOMERSE DRANKJES, IJSKLONTJES, PARASOLLETJES OF ANDERE DINGEN WAARMEE JE EEN ZOMERS GEVOEL WEET TE CREËREN!

Zorg bij binnenkomst voor leuke zomerse drankjes. Gebruik parasolletjes bij het drinken. Serveer cola met ijsklontjes of zet een parasol in de ruimte. Pak even goed uit deze eerste bijeenkomst van het nieuwe seizoen!

Flashback

TIJD: 10 MINUTEN

Benodigdheden: Journal

Vertel: Teken in de vlaggetjeslijn van je Journal wat mooie momenten uit je vakantie op tafel en laat de tieners (met krijt) mooie vakantie-momenten tekenen op de vlaggetjes.

Licht in kleine groepjes een paar leuke momenten uit je vakantie toe.

Vertel dat we in de komende weken met de *Follow Up!*-meetings op bezoek zullen zijn bij de kampeerplaats van het volk Israël rond de Sinai, een grote berg in de woestijn. We gaan daarbij in gesprek over de 10 woorden (10 geboden) die God aan de mensen geeft.

Countdown

Optie 1 – Tableau vivant

TIJD: 10 MINUTEN

- Vertel de groep dat je niet zomaar aan deze *Follow Up!*-meetings kunt meedoen. Laat iedereen gaan staan. Vertel op theatrale wijze dat dit een plechtig moment is. Laat iedereen serieus kijken, een plechtige houding aannemen of op een statige manier door de ruimte heen lopen.
- Vertel de groep dat er momenten in het leven zijn dat etiketten belangrijk zijn. Er zijn gebeurtenissen die vragen om het volgen van het juiste protocol. Denk aan de voetballers van het Nederlands elftal die keurig in een rij staan bij het zingen van het volkslied. Of denk aan militairen die hun gesneuvelde kameraden overdragen aan de familie. Denk aan het respect dat we tijdens de dodenherdenking op 4 mei geven aan de mensen die gestorven zijn tijdens de oorlogen, of de manier waarop de koning begroet moet worden bij Prinsjesdag.
- Ben jij weleens bij een plechtig moment geweest, waar het belangrijk was om je te houden aan de voorschriften of protocollen van de bijeenkomst? Hoe vond je dat?
- Vertel dat het tijd is om te oefenen met de protocollen. Laat de tieners in tweetallen een tableau vivant (levend schilderij; freeze) demonstreren waarin het plechtige moment zichtbaar wordt.
 - *Je gaat trouwen en staat voor de ambtenaar van de burgerlijke stand*
 - *Je gaat op de foto met je voetbalelftal*
 - *Je zweert in de rechtbank*
 - *Je begroet een generaal*
 - *Je ontmoet de koning*
 - *Je ontmoet je tegenstander op de judomat*
 - *Je geeft je over aan de vijand*

- Vertel na de oefening dat we vandaag zien dat het volk Israël zich ook moet klaarmaken voor een van de meest serieuze momenten uit zijn geschiedenis.

Optie 2 – Donder en bliksem

TIJD: 10 MINUTEN

BENODIGDHEDEN: MOBIELE TELEFOONS

Vraag de tieners: Wat is het meest indrukwekkende moment dat jij hebt meegemaakt in de natuur? Wie er is bijvoorbeeld weleens in de bergen geweest toen het donderde of bliksemde? Zo'n moment dat je beeft, schrikt en toch aangetrokken wordt om te kijken?

Geef tieners de gelegenheid foto's te delen van zoiets indrukwekkends vanaf hun mobiel of deze op te zoeken op internet en te delen in de groep.

Follow

TIJD: 20 MINUTEN

BENODIGDHEDEN: BIJBELS

- Vertel: In de derde maand na de uittocht komt het volk Israël aan bij de berg Sinai. God geeft de leider Mozes instructies om het hele volk zich te laten opstellen rondom de berg nadat iedereen zichzelf en zijn kleren heeft gewassen. Zo gezegd, zo gedaan. Op de derde dag staat het volk in de ochtend opgesteld om God te zien neerdalen op de berg.
- Lees Exodus 19:16-20 en Exodus 20:18-21 hardop voor.
- Draai in de tussentijd (met of zonder beeld) het volgende geluidsfragment via YouTube (*Extreme thunder and lightning storm sounds with howling wind*).
- Snap je dat de mensen bang worden van dit gebeuren? Waarom zou God dit dan toch zo doen allemaal?
- Mozes vertelt het volk dat God hen op de proef stelt. Wat zou Hij hiermee bedoelen? Lees Exodus 20:20 in de NBV-vertaling. Lees de tekst ook uit de BGT-vertaling (tip: op debijbel.nl zijn ze allebei gratis beschikbaar).
- Wat doet dit verhaal met jouw beeld van God? Welke les leren de Israëlieten uit al dit machtsvertoon?
- Het volk Israël blijft op een afstand staan kijken (Exodus 20:21). Mozes nadert wel tot God.

Schrikt Gods majesteit, heiligheid of macht je af? Of durf je ook deze kant van God te ontdekken?

Achtergrondinformatie

Joodse traditie

In de joodse traditie wordt er vaak gesteld dat het volk Israël 7 weken na de uittocht de wet ontvangt op de berg Sinai. De verbondssluiting op de Sinai is in meerdere opzichten een bijzonder moment. Godsdienstwetenschappers wijzen op het feit dat er geen andere verhalen zijn waarin een god op zo'n centraal moment tegen een grote groep mensen spreekt. Er zijn tradities binnen het jodendom die stellen dat God na het uitspreken van de eerste 2 geboden is gestopt en dat Mozes het moest 'overnemen'. Het volk vond de stem te 'groots' en was bang (vgl. Exodus 20:21).

God is heilig

God is de schepper van de hemel en de aarde. Zijn realiteit overstijgt onze werkelijkheid op vele manieren. De primaire betekenis van het woord 'heilig' is 'afgezonderd, apart'. Je zou kunnen zeggen dat Hij een klasse in zichzelf is. Een ander belangrijk aspect van Gods heiligheid is dat Hij zondeloos is, afgezonderd van het kwaad. Hij is absoluut en volkomen goed. Gods heiligheid maakt het onmogelijk dat wij zondige mensen tot Hem kunnen naderen. God wil bij de mensen wonen, maar omdat Hij heilig is, konden de Israëlieten niet zomaar in zijn nabijheid komen.

De Thora beschrijft allerlei manieren om God en mensen toch dicht bij elkaar te laten komen. Denk aan de tabernakel met alle rituelen, offers en verschillende zones. De regels in de wet van God zorgden voor een veilige marge tussen de mensen en God.

Level Up

Optie 1 – Face to face?

TIJD: 10-15 MINUTEN

BENODIGDHEDEN: BIJBELS

- Vertel: Mozes wil God graag face to face zien. Maar een reallife ontmoeting organiseren met de schepper van hemel en aarde is best wel complex.
- Lees met elkaar Exodus 33:18-23.
- Laat 2 tieners uitbeelden hoe deze bijzondere ontmoeting gegaan is. Zet iemand als Mozes neer en laat een andere tiener ('God') Mozes passeren.
- Tegen welke moeilijkheden loopt God aan als Hij dicht bij mensen wil komen?
- Wat zou er gebeuren als Hij zich in zijn volle glorie aan Mozes zou tonen?

- Bij wie kun je het beste terecht als je God wilt zien, volgens Johannes 14:9?
- Welk beeld krijg je nog meer van God als je kijkt naar Jezus?

Optie 2 – Shine!

TIJD: 10-15 MINUTEN

BENODIGDHEDEN: THEEDOeken, BIJBELS

- Doe bij alle tieners een theedoek/blinddoek om.
- Lees als leider nu hardop: Exodus 34:29-35.
- Bespreek als groep: wat is er met Mozes gebeurd?
- Zou deze gloed net zo sterk zijn als tegen de zon in kijken? Hoelang kun je dit volhouden?
- Doe de ‘bedekking’, de doeken weer af.
- Bespreek als groep: Ken jij mensen die echt iets van God uitstralen? Waaraan kun je dit merken?
- Op welke manieren probeer jij iets van God te laten zien aan je omgeving?

Challenge

TIJD: 5 MINUTEN

Succesvol duo

Mozes en God waren best een goed team. Deel deze week een foto van een succesvol (beroemd) duo – wat maakt dit tweetal zo’n dream-team?

Plug & Play

Optie 1 – Annemaria koekoek

TIJD: 10 MINUTEN

- Zet de groep tieners aan de ene kant van een terrein en 1 speler (de roeper) aan de andere kant van het terrein. De gezichten van de roeper en de groep kijken naar elkaar.
- Dan draait de roeper zich om en roept: “Annemaria...”
- De groep beweegt zich snel richting de roeper en staat stil voordat deze “... koekoek” heeft geroepen en zich weer omdraait.
- Wie er nog wél beweegt, is ‘dood’. Deze spelers vallen af.
- Het spel gaat door tot iemand de “Annemaria koekoek”-roeper kan tikken zonder dat diegene hem heeft zien bewegen.

Optie 2 – Blindemannetje

TIJD: 10 MINUTEN

BENODIGDHEDEN: BLINDDOEK, VEILIGE RUIMTE

- Alle tieners staan in een cirkel.
- Eén tiener wordt geblinddoekt met een theedoek of sjaal. Zorg ervoor dat diegene niets kan zien. Draai de tiener voorzichtig een paar keer rond, zodat hij/zij zijn/haar richtingsgevoel verliest.
- De andere tieners bewegen zich rond de ‘blinde’ speler en roepen naar hem.
- Als de geblinddoekte tiener ‘Stop!’ roept, moet iedereen blijven staan.
- Laat de blinde man proberen de andere spelers op de tast te vinden.
- De spelers kunnen hun lichaam bewegen om de blinde man te ontwijken, maar ze mogen niet met hun voeten bewegen!

Meeting 2

GOD ZOEKT JOU

Kern van de meeting

In de tweede meeting starten we met de globale inhoud van de 10 geboden (woorden). We focussen in de ontmoeting vooral op de kracht van een verbond als teken van een levenslang commitment aan een hoger doel.

- De tieners maken kennis met de inhoud van de 10 geboden/woorden (of decaloog).
- De tieners leren wat een verbond is en ontdekken dat God wil samenwerken met mensen (zoals zij) om zijn bedoelingen met deze wereld te realiseren.

Bijbelteksten

Exodus 20:1-17

God gaf de Israëlieten de volgende belangrijke regels. Hij zei: 'Ik ben de Heer, jullie God. Ik heb jullie uit Egypte weggehaald, en bevrijd uit de slavernij.

1. Vereer geen andere goden. Vereer alleen mij.
2. Maak geen beeld van een mens, of van een dier dat in de lucht, op het land of in het water leeft. Je mag geen beelden vereren of ervoor knielen. Want ik, de Heer, ben jullie God. Ik wil niet dat jullie andere goden dienen. Als iemand mij ontrouw is en andere goden gaat dienen, zal ik hem straffen. Dan straf ik hem en ook zijn nakomelingen, tot en met de vierde generatie. Maar als iemand mij liefheeft en zich aan mijn regels houdt, zal ik goed voor hem zijn. Ik zal ook goed zijn voor zijn nakomelingen, zelfs voor de duizendste generatie.
3. Spreek mijn naam niet zomaar uit, zonder nadenken. Als iemand dat toch doet, zal ik hem straffen.

4. Vier de sabbat, want dat is een bijzondere dag. Zes dagen mogen jullie werken en bezig zijn met alles wat je moet doen. Maar de zevende dag is een dag die voor mij bestemd is. Dan mag je niet werken. Ook je zoon, je dochter, je slaaf en je slavin mogen niet werken. Je dieren mogen niet voor je werken. En ook de vreemdelingen die in jullie steden wonen, mogen niet werken. Ik heb in zes dagen de hemel en de aarde gemaakt, en de zee met alles wat daar leeft. Maar ik rustte op de zevende dag. Daarom heb ik de zevende dag gezegend. Ik heb er een heilige dag van gemaakt.
5. Heb respect voor je vader en je moeder. Dan zul je lang leven in het land dat ik je zal geven.
6. Vermoord niemand.
7. Ga niet vreemd.
8. Steel niet.
9. Vertel bij de rechter geen leugens over iemand.
10. Verlang niet naar iets dat van een ander is. Blijf af van zijn huis, zijn vrouw, zijn slaaf of slavin, zijn koe of zijn ezel, en van al zijn bezit.'

Connect

TIJD: 5 MINUTEN

BENODIGDHEDEN: LANDKAART (TOOLBOX), LANGE VINGERS (KOEKJES)

Heet iedereen welkom. Serveer lange vingers (koekjes) bij de start van het programma.

Toon op landkaart 2 uit de Toolbox waar het volk Israël zich bevindt in de woestijn.

Flashback

TIJD: 5 MINUTEN

BENODIGDHEDEN: WHATSAPP / SMARTPHONE

Welke succesvolle duo's zijn er gedeeld in de WhatsApp-groep? Deel ze met elkaar. Aan wat voor soort duo's hebben de tieners gedacht? Ouders, beroemdheden? Sommige mensen halen het beste in elkaar naar boven, ze vatten dit weleens samen in een rekensom. De optelsom is dan: $1+1=3$.

Vertel: God zoekt ook partners met wie Hij succesvol aan het werk kan gaan in deze wereld. Zou ook hier het $1+1=3$ -effect kunnen opgaan?

Countdown

Optie 1 – Plaatje met een praatje

TIJD: 10 MINUTEN

BENODIGDHEDEN: BEELDKAARTJES UIT DE TOOLBOX

- Maak groepjes van maximaal 4 tieners.
- Geef ieder groepje een stapel beeldkaartjes uit de Toolbox.

- Wie legt als eerste alle 10 geboden op tafel? Een kroon kan verwijzen naar 'geen andere goden', Gods naam niet verkeerd gebruiken kan een mond zijn en een plaatje met fluisterende mensen kan wijzen naar 'geen leugens'.
- Check als leider of de tieners de 10 geboden correct hebben weergegeven.
- Als het te moeilijk is, mogen de tieners Exodus 20 als spiekbriefje gebruiken.

Optie 2 Persconferentie met gebarentolk

TIJD: 10 MINUTEN

- Vertel de tieners: Onze premier (een jeugdleider) houdt een persconferentie die live wordt uitgezonden in het hele land. De inhoud van de lezing wordt gevormd door de '10 geboden'.
- Maak 2 teams.
- Geef de teams een paar minuten de tijd om hun 'gebaren' voor te bereiden.
- De premier (jij als jeugdleider) leest de 10 woorden rustig hardop voor.
- Laat van elk team telkens iemand opkomen als gebarentolk van de minister-president.

Follow

TIJD: 20 MINUTEN

BENODIGDHEDEN: BENODIGDHEDEN OM EEN FILMPJE TE KUNNEN VERTONEN, AFBEELDING VAN DE 2 STENEN PLATEN (OF NEEM ZELF 2 LEISTENEN MEE)

- Bekijk met elkaar een fragment van een groep mensen die zich toewijden aan een groter doel. Je kunt dit grappig of serieus insteken, afhankelijk van je groep. Een paar tips: Pietje Bell met zijn club van de zwarte hand (grappig), Fellowship of the ring (Tolkien): de uitzending van het genootschap dat de Ring moet vernietigen (serieus).
- Vertel: Mensen vormen de meest uiteenlopende clubjes. Denk aan kinderen met hun zelfverzonnen club met allerlei gekke regeltjes, of de animatiefilms met de slechterik Gru met zijn Minions. Hebben de Hells Angels (of zo'n soort club) ook van die gekke regels? (Even een iets stoerder voorbeeld.) Maar het kan ook serieuzer; denk bijvoorbeeld aan de geheimzinnige ridderorde van de tempeliers uit de middeleeuwen of de monnik die zijn gelofte doet en intreedt in het klooster. Of iets dichterbij huis: 2 verliefde mensen die elkaar een ring om de vinger schuiven en besluiten te trouwen.
- Geef de tieners de ruimte om ook zelf met voorbeelden te komen.
- Vertel: God wil met de ontsnapte slaven uit Egypte een nieuwe club vormen, een 'orde' beginnen of een partnership aangaan. De

Bijbel noemt dit een verbond sluiten. Een ‘verbond’ is een overeenkomst tussen 2 partijen die elkaar onder ede beloven om zich aan bepaalde afspraken te houden.

- De Thora en de 10 geboden, zijn eigenlijk een soort huwelijksakte of een overeenkomst tussen God en mensen. God zelf heeft op 2 stenen platen de (spel)regels gezet die bij dit verbond horen.
- God daagt ons allemaal uit om mee te doen in zijn club en bij te dragen aan een wereld zoals God die graag voor zich ziet.

Extra optie

Bespreek en overleg: Wat voor soort groep zijn jullie eigenlijk? Bedenk met elkaar een (nieuwe) naam en een geheim teken voor jullie jeugdgroep. Hebben jullie een tof ritueel dat elke meeting herhaald kan worden? Wees creatief!

Tip voor de gids: Je kunt er ook voor kiezen om wat beelden te tonen van de bruiloft van een van de leiders. Dit maakt het beeld van een verbond heel persoonlijk en de tieners zullen genieten van het moment dat de geliefden elkaar het jawoord geven!

Achtergrondinformatie

Gods cadeau

God gaf regels aan het volk Israël zodat het kon genieten van het goede in het leven. De Israëlieten krijgen de 10 geboden als ze in de woestijn zijn. Ze hebben een vreselijke tijd achter de rug. Ze woonden bijna 400 jaar als slaven in Egypte, maar wisten te vluchten naar de woestijn. God heeft hen daarbij geholpen, en nu heeft Hij een prachtig land voor hen in petto. Daar zullen ze helemaal vrij zijn. Maar vrijheid zonder regels, dat is hetzelfde als voetballen op een veld zonder een doel of lijnen op het veld. Daarom geeft God hun zijn regels.

De Thora

De Thora bestaat uit de eerste 5 boeken van de Bijbel. In deze boeken vind je de 10 geboden en andere belangrijke regels van God. Het woord Thora betekent ‘onderwijs of instructie’. In de Thora vind je allerlei soorten regels. Regels over het dienen van God, maar ook regels over het koken van eten, het omgaan met dieren, en hoe je jezelf moet wassen. Volgens de rabbijnse traditie gaat men uit van 613 geboden en verboden.

Twee stenen platen

Mozes kreeg de 10 geboden op 2 stenen platen; op elke plaat stonden de 10 regels. God heeft zelf de 10 geboden op de beide platen geschreven (Exodus 31:18). Er waren 2 platen, omdat er een verbond werd gesloten tussen God en het volk. De ene plaat was voor God en de andere plaat

voor het volk. Beide platen kwamen in de ark van het verbond in de tabernakel te liggen. God zelf zorgde ervoor dat de wet niet werd vergeten. De benaming '10 geboden' komt uit Exodus 34:28. Daar krijgt Mozes het bevel om 'de 10 geboden' (in het Hebreeuws letterlijk 'de 10 woorden') op 2 platte stenen te schrijven.

Een verbond sluiten

Een 'verbond' is een overeenkomst tussen 2 partijen die elkaar onder ede beloven om zich aan bepaalde afspraken te houden. Soms zijn de beloften wederzijds, maar vaak wordt de belofte alleen door de ene partij aan de andere gedaan. In de Bijbel is 'verbond' de belangrijkste beeldspraak die gebruikt wordt om de relatie tussen God en zijn volk mee te karakteriseren. Verbondssluiting stond ook dicht bij wetgeving: de verplichtingen die het verbond met zich meebracht, werden vaak wetten.

Level Up

Optie 1 – Gebed van Franciscus

TIJD: 15 MINUTEN

BENODIGDHEDEN: APPARATUUR OM FILMPJE AF TE SPELEN, SMARTPHONES

Laat de tieners op hun telefoon uitzoeken wie Franciscus van Assisi was (ja, die vanierendag). Welke beweging startte de jonge monnik? (De bedelorde van de franciscanen.) Waar stond de orde om bekend? Bekijk met elkaar via Vimeo het filmpje Franciscus, gemaakt door Martijn Doornenbal. Het filmpje bevat het beroemde gebed van Franciscus, met daaronder de beelden van het leven van een scholier.

Optie 2 – Uitzendbureau

TIJD: 15 MINUTEN

Benodigdheden: Journal (werkblad)

- Maak groepjes van 3 tieners.
- Vertel hun dat ze als een 'uitzendbureau' mensen moeten werven. Een uitzendbureau zoekt voor de directeur van een bedrijf naar mensen die voor hem of haar kunnen komen werken.
- Jij moet mensen werven om mee te werken aan het koninkrijk van God.
- Schrijf een enthousiasmerende tekst waarin je vertelt wat de inhoud van de taak is. Vertel ook: wat levert het meedoen een 'medewerker' op?
- Noteer ook aan welke voorwaarden iemand moet voldoen die mee wil werken aan een wereld zoals God haar heeft bedoeld.

Challenge

TIJD: 5 MINUTEN

Bekeuring

Probeer deze week eens 1 dag bij te houden hoeveel van de geboden uit de Thora je hebt overtreden en hoeveel keer. Hoeveel euro's zou jij moeten betalen, denk je, als elke overtreding je een euro kost?

Plug & Play

Optie 1 – Wie is het? (beroemde duo's)

TIJD: 10 MINUTEN

BENODIGDHEDEN: STICKERS WAAROP JE DE NAMEN KUNT SCHRIJVEN

- Vorm tweetallen.
- Geef 1 van de 2 personen een sticker op zijn voorhoofd met de naam van een persoon die met iemand anders een succesvol duo/verbondje vormt, zoals Suske (Wiske), Laurel (Hardy), Timoteüs (Paulus), Jip (Janneke), Donald (Katrien), Asterix (Obelix), Johannes (Jakobus), Freek (Suzan), Adam (Eva), David (Goliat), Hennes (Mauritz), Kaïn (Abel), Simson (Delila), Hans (Grietje), Ernie (Bert), Barbie (Ken), Roodkapje (wolf) en Elly (Rikkert).
- Je kunt er uiteraard ook voor kiezen om de tieners voor elkaar een persoon te laten bedenken (wie weet levert dit andere verrassende namen op!).
- De persoon met de sticker op het hoofd stelt de ander vragen die alleen met Ja/Nee beantwoord mogen worden.
- Als de tiener de juiste persoon heeft geraden, wisselen de rollen en krijgt de andere tiener een sticker op zijn/haar voorhoofd.

Optie 2 – Fingerprints

TIJD: 5 MINUTEN

- Vertel: God schreef met zijn vingers op een stenen plaat. Jij schrijft met je vingers op de rug van een ander.
- Maak teams van maximaal 4 tieners.
- Zet de teams in rijtjes achter elkaar. Geef de achterste persoon van de rij de opdracht om iets te tekenen op de rug van de persoon voor hem. Denk aan een brandende kaars, een zonnetje of juist het woord 'Mozes'. Doe dit in stilte. De persoon voor jou tekent het voorwerp, woord of symbool weer op de rug van de volgende persoon. Bij welke groep heeft de voorste persoon door wat er is doorgegeven?